

2.5 Protocol Pesten

Onder pesten wordt het volgende verstaan: de herhaalde en intentionele agressie van sterkeren tegenover zwakkeren in de groep.

Een conflict is een verschil van mening of belang. Bij ruzie is sprake van fysiek of psychisch geweld.

Elk kind moet zich op school veilig en gewaardeerd kunnen voelen.

Ouders, leerlingen en leerkrachten willen daarom samenwerken aan een prettige sfeer op school.

Goede communicatie is daarin erg belangrijk.

De school volgt het programma van de Kanjertraining. In het programma wordt wekelijks in de lessen aandacht besteed aan de sociale vorming van de leerlingen. Het is een preventief programma waarbij leerlingen kennis opdoen en vaardigheden aanleren welke noodzakelijk zijn in een democratische samenleving.

De uitgangspunten van de Kanjertraining zijn leidend voor het voorkomen en het aanpakken van pestgedrag. De W.G. van de Hulst wil dan ook een positieve, sociale school zijn waarin sociale en morele normen er voor zorgen dat we oog voor elkaar hebben, dat we rekening houden met elkaar, dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de school en elkaar en dat je het recht hebt jezelf te zijn en dat je de plicht hebt er voor te zorgen dat ieder ander dat recht heeft.

De leerlingen worden na elke vakantie opnieuw attent gemaakt op de regels die op school worden gehanteerd voor het omgaan met elkaar, het omgaan met materialen en omgaan met de ruimte. Er is een Kanjer-pestprotocol op de W.G. van de Hulstschool.

Basisregels Pestprotocol

School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school.

De visie en levenshouding van de Kanjertraining vormen het uitgangspunt van ons veiligheidsbeleid.

We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders en kinderen zorgen voor een veilige school. **De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.**

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Om de positieve sfeer in de groep te bevorderen, worden er door de leerlingen samen met de leerkracht aan het begin van ieder schooljaar afspraken gemaakt over het omgaan met elkaar. De afspraken zorgen voor kaders in gedrag wat van elkaar verwacht wordt. Zowel leerkrachten als leerlingen leren elkaar aanspreken op de gemaakte afspraken. Aan de afspraken dient iedere leerling van de groep zich te houden.

Wij, ouders en leerkrachten, geven het goede voorbeeld. De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven:

We gaan respectvol met elkaar om.

We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media.

Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

De schoolgemeenschap bestaat uit alle leerlingen, alle leerkrachten en alle ouders. De Kanjertraining streeft er naar dat iedereen zich verbonden voelt met de mensen op school.

Het pestbeleid richt zich op twee sporen: preventief (voorkomen) en curatief (ingrijpen en oplossen).

Preventief

- Zorg voor een goed pedagogisch klimaat op school en in de groep (zie kwaliteitskaart).
- Tijdens algemene informatiekanaalen wordt aan ouders verteld hoe met pesten wordt omgegaan.
- De leerkracht werkt aan een positieve groepsvorming, waarin met respect voor elkaars mogelijkheden en niet-mogelijkheden samenwerking gestimuleerd wordt.
- In alle groepen wordt aan het begin van ieder nieuw schooljaar met de 'Gouden weken' gewerkt, met als doel een fijn schooljaar te bewerkstelligen. Na de kerstvakantie starten de 'Zilveren weken' waarin opnieuw intensief wordt gewerkt aan groepsvorming.
- Na elke vakantie worden de groepsafspraken opgefrist en zowel leerkrachten als leerlingen zien erop toe dat ze nageleefd worden.
- Op het plein wordt actief gesurveilleerd; dat betekent in ieder geval dat de pleinwacht op tijd aanwezig is, daadwerkelijk ingrijpt en de gebeurtenis doorgeeft aan de groepsleerkracht.
- In de groep wordt probleemgedrag besproken en met de kinderen worden afspraken gemaakt.
- De leerkracht is alert op non-verbale en verbale uitlatingen die de sfeer negatief beïnvloeden en grijpt daarop in.
- Binnen de groepsbesprekingen en Kanvasgesprekken wordt aandacht besteed aan de signalen van sociaal emotionele problematiek binnen de groep.
- Aan de leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat signalen van pesten doorgegeven moeten worden aan de leerkracht. Dit is geen klikken!
- Personeel en leerlingen noemen leerlingen niet met een bijnaam die als kwetsend ervaren kan worden.
- Personeel en leerlingen maken geen opmerkingen over kleding en/of uiterlijk die als kwetsend ervaren kunnen worden.
- Personeel en leerlingen spreken elkaar aan op ongewenst gedrag.

Curatief

- Bij signalering wordt het probleem serieus genomen. De leerkracht probeert zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer.
- De directbetrokkenen en directie worden op de hoogte gesteld.
- De leerkracht bespreekt het voorval eerst met het gepeste kind.
- De leerkracht spreekt met de pester en maakt duidelijk dat pesten niet getolereerd wordt.
- Bij pestgedrag wordt pesten in de groep besproken, het voorval geanalyseerd, duidelijk gemaakt wat er gebeurd is en wordt besproken wat er gedaan kan worden om het in de toekomst te voorkomen. Alle leerlingen worden betrokken om op eigen rollen te reflecteren en deze in de toekomst anders in te zetten.
- Bij pestgedrag worden de betrokken ouders op de hoogte gesteld en betrokken bij de oplossing.
- Bij pesten van leerkrachten onderling kan steun worden gezocht bij de vertrouwenspersonen en kan de directie verwittigd worden. Neem contact op met het bestuur. Het bestuur is op grond van de Arbowet verplicht om maatregelen te nemen

Hulp bij pesten

- **Bij vermoedens van pesten wordt de niet-confronterende methode toegepast:**

- De leerkracht praat met collega's over zijn vermoedens.
- Er worden activiteiten in de groep ondernomen, die gericht zijn op de pestproblematiek in het algemeen, zodat het voor de kinderen veiliger is om er over te praten en om het probleem eventueel op die manier boven tafel te krijgen. Bijvoorbeeld d.m.v. een pestproject, vragenlijsten of lessen.
- Door de leerkracht wordt een sociogram afgenomen.
- Bij zekerheid van pesten wordt de confronterende methode toegepast:
- De leerkracht neemt duidelijk stelling en wijst pesten af.
- De leerkracht voert met de groep een gesprek over het pestgedrag in zijn of haar groep.
- De leerkracht spreekt met de leerlingen nadere regels en omgangsvormen af.
- De leerkracht voert afzonderlijke gesprekken met zowel pester als gepeste.
- Bij aanhoudend pesten neemt de leerkracht contact op met de ouders van pester en gepeste om samen aan een oplossing te werken.

Borging

- Het pestbeleid staat structureel op de agenda van de teambijeenkomsten.
- In de schoolgids staat in het kort vermeld hoe wij op school omgaan met pesten.
- Vanuit de Kanjertraining is regelmatig een opfris-training voor leerkrachten en Kanjercoördinatoren
- Jaarlijks worden twee keer de vragenlijsten sociale veiligheid ingevuld door leerlingen van groep 5 tot en met 8 en de Kanjervragenlijsten ingevuld door de leerkrachten.

Achtergrondinformatie voor leerkrachten

- In de orthotheek is documentatie beschikbaar voor leerkrachten met betrekking tot pesten.
- Er zijn leskisten verkrijgbaar bij de GGD.
- Ondersteuning vanuit bureau Halt.
- Website Kanjertraining/ Kanvas

Achtergrondinformatie voor leerlingen

Kindertelefoon: 0800 0432 (gratis en anoniem).

Elke dag van 14.00- 20.00 uur.

Website: www.kindertelefoon.nl

Via de website kunnen leerlingen ook chatten met De Kindertelefoon

Het gedragsprotocol en pestprotocol te vinden op de website van stichting ProCon:

<https://www.stichting-procon.nl/>

2.6 Protocol Digitaal pesten/ cyberpesten

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. De volgende vormen komen het meeste voor:

- schelden via apps als WhatsApp, Snapchat, TikTok of internetsites als Facebook
- opzettelijk virussen versturen
- emailbommen
- ongevraagd verspreiden van foto's en filmpjes
- hacken en kraken

Een leerling zal niet altijd zelf vertellen dat hij/zij digitaal gepest wordt. Daarom is het goed om te letten op signalen. De volgende signalen kunnen het gevolg zijn van digitaal pesten.

• teruggetrokkenheid • toename van afwezigheid op school • weinig contact met andere leerlingen • faalangst • negatief zelfbeeld • concentratieproblemen	• maakt een sombere en/of angstige indruk • verminking van het lichaam • vage lichamelijke klachten • vermagering of in een korte tijd veel aankomen • over zich heen laten lopen
--	---

Let op!

Er kunnen veel oorzaken zijn voor deze signalen. Ga er dus niet direct vanuit dat er sprake is van digitaal pesten. Neem de signalen altijd serieus en leg deze neer waar ze horen.

De gevolgen voor de gepeste leerling

Digitaal pesten kan ernstige gevolgen hebben voor het slachtoffer. Een aantal van deze gevolgen zijn:

• angst om naar school te gaan • verminderd gevoel van veiligheid op school • gevoel dat iedereen tegen je is. • schaamte • faalangst	• onderworpen gedrag • depressie • eetstoornissen • automutilatie (zelfverminking) • overwegingen of pogingen tot zelfdoding • wantrouwen van anderen mensen
---	--

Wanneer digitaal pesten wordt gesignaleerd of wordt aangegeven, volgen we deze stappen:

Wanneer u de signalen van digitaal pesten opvangt, neem dit serieus! Meld dit bij de directie.

Wanneer iemand anders u op de hoogte stelt van waargenomen signalen, kijkt u of u deze signalen herkent en gaat u na wat een mogelijke oorzaak kan zijn.

Ga in gesprek met de gepeste leerling

Wanneer u in gesprek gaat met deze leerling, is het belangrijk dat:

- u deze leerling serieus neemt
- de leerling zijn verhaal mag doen en daar de tijd voor krijgt
- u zich probeert in te leven in uw leerling

- u maakt geen verwijten. Dat maakt het onveilig voor uw leerling, waar door deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen
- u de leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en te verwijderen wanneer het om pesten via WhatsApp gaat. Voordat de leerling dit doet moet deze de gesprekken uitprinten die hij/zij heeft gevoerd met de pester. Deze gesprekken kunnen mogelijk als bewijsmateriaal dienen
- u door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten

Spoor de dader(s) op en ga met hen in gesprek

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is.

De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Wanneer u weet wie de pester is, gaat u in gesprek met deze leerling. Daarin is het belangrijk om:

- in te gaan op wat er gaande is
- door te vragen
- goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen
- te wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.
- duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is en er dan strafrechtelijke consequenties kunnen volgen

Let op!

Neem ook contact op met de ouders/ verzorgers van deze leerlingen. Zowel met de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als met de ouders/verzorgers van de pester. Breng hen op de hoogte van wat er speelt. Misschien geloven ouders/verzorgers u niet wanneer u hen vertelt dat hun kind digitaal pest of gepest wordt/is. Toch is het goed om hen hiervan op de hoogte te stellen. Wellicht gaan ze erover nadenken en misschien gaan ze het zelf inzien.

- vraag hen of zij de signalen herkennen en wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven
- vertel ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is
- vertel hen welke maatregelen zij kunnen nemen

U kunt ouders ook verwijzen naar

Het gratis telefoonnummer 0800-5010 (voorheen de onderwijstelefoon).

www.pestweb.nl. Zij zijn ook per telefoon te bereiken: 0800- 2828280 of mobiel 0900-2828280 elke schooldag van 13 tot 17 uur.

www.mijnkindonline.nl

Kanjercoördinator: Berthe Keizer, bkeizer@wgvandehulst-epe.nl

Vertrouwenspersoon: Sabine Haggeman, shaggeman@wgvandehulst-epe.nl

Ga (wanneer mogelijk) een driegesprek aan.

Wanneer het mogelijk is, gaat u een driegesprek aan met de dader en het slachtoffer. Hiermee wordt bedoeld dat de dader en het slachtoffer hiertoe bereid moeten zijn en dat ook de betrokken persoon vanuit school dit verantwoord acht. In dit gesprek is het belangrijk dat:

- er ruimte wordt geboden aan de leerlingen om hun verhaal te doen. Maak duidelijk dat ze elkaar niet mogen onderbreken
- u oog heeft voor de emotie die mee kan komen in dit gesprek. De gepeste leerling wordt namelijk geconfronteerd met de persoon die hem/haar heeft gepest
- u de ruimte aan de leerlingen biedt, dat zij het bij kunnen leggen. U kunt hen daarin stimuleren en het gesprek leiden. In dit gesprek kunnen afspraken worden gemaakt over hoe er verder met elkaar om wordt gegaan.

Maak in dit gesprek duidelijke afspraken met de beide leerlingen. Zorg dat zij het hier beide mee eens zijn en dat ze weten dat ze hier ook op aangesproken kunnen worden.

Na het driegesprek is het belangrijk dat de ouders / verzorgers op de hoogte worden gesteld van hoe dit gesprek verlopen is. Zij moeten op de hoogte zijn van de afspraken die gemaakt zijn. Zo kunnen ook zij hun kinderen hierop aanspreken en hen steunen.

Afronding

Er is sprake van een afronding wanneer de ouder / verzorgers op de hoogte zijn gebracht en het pestgedrag ook daadwerkelijk is gestopt. Het is belangrijk om de leerlingen te blijven volgen en goed op te letten of het digitale pesten daadwerkelijk is gestopt.

Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat. Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij/zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat. Ook de leerling die gepest heeft kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.